

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/91/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116205459
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3116205459.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobkyne: Y. F., nar. XX.XX.XXXX, občianka SR, bytom I. XXX, proti žalovanému: U. D., o určenie neplatnosti zmluvy a iné, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 06. novembra 2017, č. k. 14C/68/2016-58, takto

rozhodol:

Pokračuje v konaní s právnym nástupcom spoločnosti Z. S. Q., a.s., so sídlom Q. W. XX, XXX XX V., IČO: XXXXXXXX, a to spoločnosťou U. D..

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I. m e n í tak, že žalobu žalobkyne zamietá.

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobkyňi v časti určenia, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom výrokom I. súd určil, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky zo dňa 30.04.2014, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov. Výrokom II. v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Výrokom III. žalobkyňi priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100% v časti určenia, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Výrokom IV. priznal žalovanému proti žalobkyňi právo na náhradu trov konania vo výške 100% v časti výroku o absolútnej neplatnosti zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky zo dňa 30.04.2014 a v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky zo dňa 30.04.2014, a to v bode IV. „prihláška k poisteniu schopnosti splácať všetky pôžičky“, s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. V rozhodnutí konštatoval, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd určil, že zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky zo dňa 30.04.2014 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je absolútne neplatná z dôvodu výšky dojednaného úveru 32%, ktorú mala za neprimerane vysokú, určenia, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov a ďalej určenia, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve b bode IV. „prihláška k poisteniu schopnosti splácať splátky pôžičky“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, z dôvodu, že pri podpise zmluvy nebola oboznámená s možnosťou odmietnuť poistenie schopnosti splácať pôžičku, teda toto zmluvné dojednanie nebolo s ňou individuálne dojednané. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná sčasti. Vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným posúdil ako spotrebiteľský vzťah a uzavretú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Konštatoval, že pokiaľ sa jedná o naliehavý právny záujem na určení, tento vyplýva priamo zo zákona, z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení. Absolútnu neplatnosť zmluvy žalobkyňa vyvodzovala z neplatného dojednania o výške úroku 32%, ktorý považovala za rozporný s dobrými mravmi. Súd dospel k záveru, že zmluvu nemožno

považovať za absolútne neplatnú ako celok, a to minimálne v časti dojednanej istiny, ktorá bola žalobkyni vo výške 800 eur reálne odovzdaná, čo ani nebolo sporné. Z týchto dôvodov žalobu v časti o určenie absolútnej neplatnosti tejto zmluvy ako nedôvodnú zamietol. Rovnako zamietol žalobu žalobkyne v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve v bode IV. „prihláška k poisteniu schopnosti splácať splátky pôžičky“, z dôvodu, že zo zmluvy jasne vyplývala možnosť a nie povinnosť žalobkyne dať sa poistiť. Konštatoval, že skutočnosť, že spotrebiteľ požíva zvýšenú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami ho nezbaňuje povinnosti konať pri uzatváraní zmluvných vzťahov s náležitou opatrnosťou, ktorá zahŕňa povinnosti zmluvu prečítať. Zmluva bola pripravená ako celok na počítači a takouto formou sa do nej vpisovali jednotlivé údaje, takže žalobkyňa mala venovať pozornosť tomu, či si praje úver poistiť pre prípady platobnej neschopnosti alebo nie, pričom mala možnosť si vybrať, ktoré políčko v zmluve preškrtnie. Pred podpisom zmluvy si mala prečítať a zvážiť, či hodlá vstúpiť so žalovaným do záväzkového vzťahu s tým, že poistenie nebolo podmienkou poskytnutia úveru. Z dôvodu zamietnutia žaloby v uvedených častiach priznal žalovanému z dôvodu jeho úspechu v tejto časti nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Žalobe vyhovel v časti o určenie, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov. Uviedol, že z obsahu zmluvy o úveru vyplýva, že žalovaná mala uhradiť celkovo 12 platieb úveru po 82,57 eur s poistením, čo predstavuje čiastku 990,84 eur (12 x 82,57 eur) a nie sumu 926,88 eur, ktorú uvádzal žalovaný ako celkovú čiastku, ktorú má spotrebiteľ za úver zaplatiť. V časti výšky úrokovej sadzby je táto zmluva v rozpore s dobrými mravmi, keďže podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú úroky príslušenstvom pohľadávky a pokiaľ boli tieto aj dohodnuté v zmluve, tak dohoda nesmie odporovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čiže nesmie odporovať dobrými mravom. V danom prípade výška úrokovej sadzby 32% ročne je v rozpore s dobrými mravmi, keďže v čase uzavretia úverovej zmluvy výška úrokových sadzieb pri spotrebiteľských úveroch do 1 roka predstavovala 8,25% ročne, a preto je zmluva podľa § 39 Občianskeho zákonníka v tejto časti neplatná. V prípade neplatnosti zmluvy v časti dohodnutej úrokovej sadzby potom zmluva neobsahuje úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru ako jednu z náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z., neobsahuje správne údaje o celkových nákladoch spotrebiteľa, počet, výšku a termíny splátok istiny (§ 9 ods. 2 písm. j) a k)), preto podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, a to aj s poukazom na skutočnosť, že pri neplatnosti zmluvy v časti úrokovej sadzby je potom aj nesprávna ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku, jeho výroku I., podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo, aby žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal mu náhradu trov konania. Ako odvolací dôvod uviedol ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Mal za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď určil, že zmluva má byť bezúročná a bez poplatkov z dôvodu, že neobsahuje rozdelenie splátok na istinu, úroky a poplatky. Zdôraznil, že zmluva obsahuje výšku istiny 800 eur a rovnako uvedenie celkovej čiastky, ktorú mala žalobkyňa žalovanému uhradiť, a to vo výške 926,88 eur. V zmluve sú ďalej samostatne uvedené celkové náklady spotrebiteľa, vo výške 126,88 eur. Ďalej zmluva samostatne obsahuje vymedzenie čiastky poistného, a to splátku s poistením, splátku bez poistenia a rovnako sadzbu poistenia. Poukázal na to, že uzavretie poistenia nebolo viazané na samotný úver, teda žalobcovi by bol poskytnutý aj úver v prípade, ak by odmietol poistenie, pričom sám súd prvej inštancie dospel k záveru, že námietka žalobkyne o tom, že zmluvná podmienka uvedená v bode IV. zmluvy, t. j. „prihláška k poisteniu schopnosti splácať splátky pôžičky“ nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V uvedenom videl rozpor, pretože súd na jednej strane uznal, že poistenie bolo pre žalobcu fakultatívne, na druhej strane pritom zároveň uvádza, že poistné malo byť zahrnuté do výšky RPMN. Nemožno tiež súhlasiť s tvrdením súdu, že veriteľ ako žalovaný zámerne skrýval informácie o tom, aká čiastka pripadá na istinu a aká čiastka na úroky, prípadne ďalšie náklady úveru, ktoré sumy sú jasne zo zmluvy zrejmé. Ďalej mal za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď určil, že zmluva má byť bezúročná a bez poplatkov z dôvodu, že v časti o výške úrokovej sadzby je zmluva v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že v zmluve bola dohodnutá fixná ročná úroková sadzba vo výške 32%, ako aj ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 32%, čo znamená, že žalovaný okrem úrokov nepožadoval od žalobkyne žiadne ďalšie poplatky ani plnenia, pričom výška odplaty sa rovná výške úrokovej sadzby. V čase uzavretia zmluvy pritom neexistoval vykonávací predpis, ktorý by mal exaktne stanovovať maximálnu výšku odplaty.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadřila.

4. Po podaní odvolania došlo k zániku spoločnosti Z. výmazom z obchodného registra ku dňu 01.01.2018. Právnym nástupcom tejto spoločnosti v zmysle delimitačného protokolu zo dňa 24.01.2018 je U. Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozhodol v rámci odvolacieho konania podľa § 64 CSP tak, ako je uvedené v prvom výroku tohto rozsudku.

5. Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) v napadnutej časti výroku I. a závislom výroku III. o trovách konania, a zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku I. podľa § 388 CSP zmeniť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu. Výrok II. a IV. odvolací súd nepreskúmal, pretože proti týmto výrokom odvolanie žalovaného nesmerovalo, a tak nadobudli právoplatnosť (§ 367 CSP).

6. Odvolací súd teda preskúmaval výrok I. napadnutého rozsudku, ktorým súd určil, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky zo dňa 30.04.2014, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaného, je bezúročný a bez poplatkov, z dôvodov, ktoré uviedol vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie, a teda, že zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované v § 9 ods. 2 písm. i), j) a k) zákona č. 129/2010 Z. z., a preto sa podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

7. Predovšetkým je potrebné uviesť, že odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným možno posúdiť ako spotrebiteľský vzťah a uzavretú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pretože žalobkyňa je fyzickou osobou, ktorá v uvedenom zmluvnom vzťahu nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a žalovaný je právnickou osobou, ktorá ponúkala spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Na uvedený právny vzťah je preto potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

8. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

9. Podľa § 9 ods. 2 písm. i), j), k) citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatnili rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

10. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) - k), r) a y).

11. Zamietavú časť rozhodnutia založil súd prvej inštancie na použití § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. Podľa uvedeného ustanovenia, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny,

úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

12. Súdna prax nebola pri aplikácii uvedeného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch donedávna jednotná. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.02.2018, sp. zn. 3Cdo/146/2017 však prijalo záver, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná sadzba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona č. 129/2010 Z. z. hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho komfortne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t. j. istiny, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky. V danej veci z uzavretej zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky nepochybne vyplýva, že žalobkyňa mala pôžičku zaplatiť v 12 mesačných splátkach po 77,24 eur mesačne bez poistného a vo výške 82,57 eur mesačne s poistným, vždy do 20 dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci, s dohodnutým termínom konečnej splatnosti X/XXXX, z čoho je zrejmé, že v zmluve bola dohodnutá výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, preto zamietnutie žaloby z uvedeného dôvodu nie je v súlade s uvedeným záverom Najvyššieho súdu SR a odvolacie námietky žalovaného týkajúce sa uvedeného preto nie sú dôvodné. Na základe predchádzajúceho preto nemožno dospieť k záveru, že predmetná úverová zmluva neobsahuje náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z.

13. Súd prvej inštancie ďalej v rozhodnutí konštatoval nesprávne uvedenú výšku úrokovej sadzby s tým, že uvedené posúdil ako absentujúcu náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. Uvedený záver však odvolací súd nepovažuje za správny, nakoľko v predmetnej úverovej zmluve je úroková sadzba zreteľne uvedená; predpoklad súdu prvej inštancie uvedený v jeho rozhodnutí, že zmluva je v časti dohodnutej úrokovej sadzby neplatná pre výšku úrokov, ktorú považoval za rozpornú s dobrými mravmi a jeho záver o tom, že zmluva potom neobsahuje žiadnu úrokovú sadzbu ako jednu z náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z., odvolací súd nemohol považovať za správny. Treba pritom dodať, že súd právoplatne výrokom II. určil celú zmluvu za platnú, keď zamietol žalobu žalobkyne v časti, v ktorej sa domáhala určenia absolútnej neplatnosti zmluvy z dôvodu neprimeranosti výšky úroku z úveru (32%), ktorú považovala za rozpornú s dobrými mravmi. V nadväznosti na to potom nemohol byť ani správny záver súdu prvej inštancie o tom, že v zmluve je následne uvedená aj nesprávna ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa s poukazom na neplatnosť zmluvy v časti úrokovej sadzby.

14. Napokon nebol správny ani záver súdu prvej inštancie o tom, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. s poukazom na skutočnosť, že žalovaná mala uhradiť celkovo 12 splátok úveru po 82,57 eur s poistením, čo predstavuje čiastku 990,84 eur (12 x 82,57) a nie sumu 926,88 eur, ktorú uvádzal žalovaný ako celkovú čiastku, ktorú má spotrebiteľ na úver zaplatiť, a to z dôvodu, že podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. sa do celkových nákladov spotrebiteľa nezahŕňa poistné, pokiaľ nie je podmienkou poskytnutia úveru (čo v danom prípade súd prvej inštancie sám vo svojom rozhodnutí konštatoval), pričom podľa § 2 písm. h) citovaného zákona celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, predstavuje súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, teda súčet poskytnutého úveru a celkových nákladov spotrebiteľa (v danom prípade teda bez splátky poistenia).

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd, nakoľko zmluva o pôžičke spĺňa zákonom stanovené náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I. v zmysle § 388 CSP tak, že žalobu žalobkyne aj v časti o určenie, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky zo dňa 30.04.2014 je bezúročný a bez poplatkov, zamietol.

16. Nakoľko od rozhodnutia vo veci samej je závislý výrok o trovách konania, odvolací súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP priznal žalovanému voči v časti určenia, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, nárok na náhradu trov pred súdom prvej inštancie i odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalobkyne, nakoľko v oboch štádiách konania bol plne úspešný. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).